

یکی از دلایل شکست ایده‌های خوب در مرحله عمل، تعریف نشدن یک فاز آزمایشی یا پایلوت است. هر برنامه‌ای که چشم‌انداز بزرگی دارد ابتدا باید برای تعدادی از محدودی از مخاطبان و مشتریان اجرا شود تا نواقص کار مشخص و رفع شود

است. شبکه شامتک در سال ۱۳۷۶ توسط شورای عالی پژوهش‌های وقت کشور ایجاد شده بود یعنی ۶ سال قبل از ایجاد ستاد نانو. ما برای قانع کردن اعضای کمیته به سوابق شبکه شامتک مراجعه کرده و با دقت دلایل عدم موفقیت آن را بررسی کردیم و متوجه شدیم که شامتک اصلاً شبکه نبوده است بلکه یک سیستم توزیع پول بین تعدادی از مراکز بوده که روسای آنها سمتی در شورای عالی پژوهش‌ها داشته‌اند. پس ایده شبکه‌سازی به عنوان یک راهکار خوب، با استفاده‌ی نادرست و اجرایی بد، در اذهان همه به یک مفهوم ناکارآمد تبدیل شده بود.

امروز بعد از گذشت ۱۸ سال، شبکه آزمایشگاهی فناوری نانو به یک تجربه موفق تبدیل شده و بعد از ۱۰ سال اجرای موفق در حوزه فناوری نانو، به همه حوزه‌های فناوری پیشرفته گسترش یافته است و توانسته خدمات حدود ۲۵۰۰۰ دستگاه پیشرفته آزمایشگاهی از حدود ۱۵۰۰ مجموعه دولتی و خصوصی را در بیش از ۱۵۰ شهر کشور به اشتراک بگذارد و در مدت ۵ سال از ۱۳۹۶ تا انتهای ۱۴۰۰ بیش از ۱۰ میلیون خدمت آزمایشگاهی به حدود ۱۴۰،۰۰۰ پژوهشگر و بیش از ۶۰۰۰ شرکت دانش بنیان و یا صنعتی از سراسر کشور ارائه نماید. جالب اینکه بعد از شبکه آزمایشگاهی فناوری نانو (الان شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی) نیز چندین بار تلاش‌هایی در وزارت علوم، وزارت بهداشت و برخی نهادهای دیگر برای ایجاد شبکه‌های علمی و فناوری انجام شده است ولی تقریباً هیچ یک نتوانسته به یک تجربه خیلی موفق، قابل توسعه و الگو تبدیل شود. همانطور که بیان شد بسیاری از ایده‌های خوب در مرحله پیاده‌سازی از بین می‌روند. ایده‌ی خوب با اجرای خوب است که می‌تواند به یک موفقیت منجر شود. اما چرا ایده‌ها در میدان عمل دچار شکست می‌شوند؟ در ادامه این یادداشت می‌خواهم ده یافته‌ی کلیدی خودم را در این خصوص با شما به اشتراک بگذارم.

علوم در اختصاص منابع مالی کافی و پخش بودن افراد متخصص در یک حوزه علمی در دانشگاه‌های مختلف باعث شد تا این تجربه در عمل موفق نباشد. یکی از دوستان به شوخی می‌گفت کره‌ی زمین با این بزرگی دو تا قطب بیشتر ندارد ولی هر دانشگاه ما چندین قطب دارد! به عنوان یک نمونه دیگر، ذکر تجربه مربوط به اولین ماموریت جدی خودم در ستاد توسعه فناوری نانو در سال ۱۳۸۲ خالی از لطف نیست. ما باید راهکاری برای توسعه زیرساخت آزمایشگاهی کشور در حوزه نانو طراحی می‌کردیم. برای این کار، کمیته‌ای متشکل از نمایندگان ۶ وزارتخانه عضو ستاد داشتیم که من دبیر آن بودم. بعد از بررسی‌های مختلف به این نتیجه رسیدیم که ایجاد شبکه‌ای از آزمایشگاه‌های مرتبط برای به اشتراک‌گذاری خدمات آنها، راهکار خوبی است. وقتی این ایده با اعضای کمیته مطرح شد غیر از یک نفر، همه مخالفت کردند. استدلال آنها این بود که در ایران افراد و سازمان‌ها با هم همکاری نمی‌کنند و به همین دلیل بوده که شبکه شامتک شکست خورده